

Avdelningen för djurens hälsa och välfärd/Enheten för djurhälsa och medicinsk behandling av djur

Anvisning om salmonellaprovtagning av fjäderfä

Anvisning om salmonellaprovtagning av fjäderfä

1 Tidpunkterna för provtagningen och antalen prov

Tidpunkterna för provtagningen, provslagen och antalen prov har beskrivits nedan i tabell 1. Prov från olika flockar får inte sammanslås. Prov som tas av myndigheten ska tas på samma sätt som de som tas av aktören om myndighetens provtagning inte nämns uttryckligen i tabellen.

Tabell 1. Regelbunden provtagning som ingår i salmonellaövervakningen av fjäderfä

Objekt	Tidpunkt	Uppfödningssystem	Provslag	Antal prov	Samlingsprov som skickas in (st)	Kommunalveterinärens inspektion
BROILRAR OCH KALKONER						
Föräldraledet						
Uppfödningssystem för avelsfjäderfä						
Dagsgamla kycklingar	omedelbart efter ankomsten		pappersunderlag/ underlagsmaterial/ strykningsprov	10 st.	2	1 gång per år
Uppfödningssystem	vid 4 veckors ålder och 2 veckor innan flocken flyttas till värpstallet eller innan flocken börjar värpa	flervåningssystem för frigående höns*	sockprov	2 par	2	
			sockprov och strykningsträckprov	1 par	1	
				2 st.	1	
Värpstall för avelsfjäderfä						
Föräldraflock	med 2 veckors intervall	flervåningssystem för frigående höns*	sockprov och strykningssammprov	1 par	1	Broiler: 2 gånger/ föräldraflock ¹⁾ Kalkon: 1 gång/ föräldraflock ²⁾
			sockprov och strykningsträckprov	1 st.	1	
			sockprov och strykningsträckprov	1 par	1	
			sockprov och strykningsträckprov	2 st.	1	
Kläckeri						
	skriftlig plan		dammprov	10-15 g/ prov		1 gång per år
			strykningsprov			

* alternativ provtagningsmetod i uppfödningssystem eller hönsreor med flervåningssystem för frigående höns

¹⁾ Det ska gå minst fyra månader mellan provtagningarna.

²⁾ Fåglarna i åtminstone en föräldraflock ska vara 30–45 veckor gamla vid tidpunkten för provtagningen.

Avdelningen för djurens hälsa och välfärd/Enheten för djurhälsa och medicinsk behandling av djur

Anvisning om salmonellaprovtagning av fjäderfä

Objekt	Tidpunkt	Provslag	Antal prov	Samlingsprov som skickas in (st)	Kommunalveterinärens inspektion
Produktionsledet					
Uppfödningstill för broilrar och kalkoner					
Uppfödning-flock	inom 3 veckor före slakt	sockprov	2 par	2	1 gång per år
	myndighetens provtagning	sockprov och	1 par	1	
		dammprov eller strykningdammprov	1 st.	1	
Uppfödningstill för broilrar och kalkoner, om broilrar föds upp över 81 dygn eller kalkoner över 100 dygn och om flocken slaktas i flera partier vid ett sådant slakteri där det slaktas högst 150 000 fåglar per år					
Uppfödning-flock	inom 3 veckor innan de första fåglarna slaktas och därefter med 6 veckors intervall	sockprov	2 par	2	1 gång per år
	myndighetens provtagning	sockprov och	1 par	1	
		dammprov eller strykningdammprov	1 st.	1	

Objekt	Tidpunkt	Uppfödning-form	Provslag	Antal prov	Samlingsprov som skickas in (st)	Kommunalveterinärens inspektion
VÄRPHÖNS						
Föräldraledet och far- eller morföräldraledet						
Uppfödningstill för avelsfjäderfä						
Dagsgamla kycklingar	omedelbart efter ankomsten		pappersunderlag/ underlagsmaterial/ strykningprov	10 st.	2	1 gång per år
Uppfödning-flock	vid 4 veckors ålder och 2 veckor innan flocken flyttas till värpstallet eller innan flocken börjar värpa	golv ¹⁾	sockprov	2 par	2	
		flervåningssystem för frigående höns*	sockprov och	1 par	1	
			strykningsträckprov	2 st.	1	
		bur	träckprov eller	2 x 150 g	2	
	strykningsträckprov	4 st.	2			

* alternativ provtagningsmetod i uppfödningstill eller hönsier med flervåningssystem för frigående höns

¹⁾ Också ekologisk produktion eller annan fri uppfödning.

Avdelningen för djurens hälsa och välfärd/Enheten för djurhälsa och medicinsk behandling av djur

Anvisning om salmonellaprovtagning av fjäderfä

Objekt	Tidpunkt	Uppfödningss-form	Provslag	Antal prov	Samlingsprov som skickas in (st.)	Kommunalveterinärens inspektion
Värpstall för avelsfjäderfä						
Föräldraflock	med 3 veckors intervall	golv ¹⁾	sockprov och	1 par	1	2 gånger/föräldraflock ²⁾
			strykningsdammprov	1 st.	1	
		flervåningssystem för frigående höns*	sockprov och	1 par	1	
			strykningsträckprov	2 st.	1	
		bur	träckprov eller	2 x 150 g	2	
			strykningsträckprov	4 st.	2	
Kläckeri						
	skriftlig plan		dammprov	10-15 g/prov		1 gång per år
			strykningsprov			
Produktionsledet						
Hönsuppfödningstall						
Dagsgamla kycklingar	omedelbart efter ankomsten		pappersunderlag/underlagsmaterial/strykningsprov	5 st.	1	1 gång per år
Uppfödningflock	2 veckor innan flocken flyttas till hönseriet eller innan flocken börjar värpa	golv ¹⁾	sockprov	2 par	1	
			flervåningssystem för frigående höns*	sockprov och	1 par	
		bur		strykningsträckprov	2 st.	
			träckprov eller	2 x 150 g	2 ³⁾	
strykningsträckprov	4 st.	1				

* alternativ provtagningsmetod i uppfödningstall eller hönserier med flervåningssystem för frigående höns

¹⁾ Också ekologisk produktion eller annan fri uppfödning.

²⁾ Det ska gå minst fyra månader mellan provtagningarna.

³⁾ Slås samman till ett enda prov i laboratoriet.

Avdelningen för djurens hälsa och välfärd/Enheten för djurhälsa och medicinsk behandling av djur

Anvisning om salmonellaprovtagning av fjäderfä

Objekt	Tidpunkt	Uppfödningssform	Provslag	Antal prov	Samlingsprov som skickas in (st)	Kommunalveterinärens inspektion
Hönseri						
Värpande flock	vid 22 - 26 veckors ålder, därefter med 15 veckors intervall ¹⁾	golv ²⁾	sockprov	2 par	1	1 gång per år
		flervånings-system för frigående höns*	sockprov och	1 par	1	
			strykningsträckprov	2 st.		
		bur	träckprov eller	2 x 150 g	2 ³⁾	
			strykningsträckprov	4 st.	1	
		myndighetens provtagning	golv ²⁾	sockprov	2 par	
	och dammprov eller strykningsdammprov			1 st.	1	
	flervånings-system för frigående höns*		sockprov och	1 par	1	
			strykningsträckprov	2 st.		
	bur		och dammprov eller strykningsdammprov	1 st.	1	
			träckprov eller	2 x 150 g	2 ³⁾	
	strykningsträckprov	4 st.	1			
och dammprov eller strykningsdammprov	1 st.	1				

* alternativ provtagningsmetod i uppfödningstall eller hönsrier med flervåningssystem för frigående höns

¹⁾ Om fåglarna slaktas utförs den sista provtagningen inom fyra veckor före slakten.

²⁾ Också ekologisk produktion eller annan fri uppfödning.

³⁾ Slås samman till ett enda prov i laboratoriet.

Avdelningen för djurens hälsa och välfärd/Enheten för djurhälsa och medicinsk behandling av djur

Anvisning om salmonellaprovtagning av fjäderfä

Objekt	Tidpunkt	Uppfödning-form	Provslag	Antal prov	Samlingsprov som skickas in (st)	Kommunalveterinärens inspektion
SMÅSKALIG VERKSAMHET**						
Hönsuppfödningstall, hönseri, uppfödningstall för avelsfjäderfä och värpstall för avelsfjäderfä						
Antalet fåglar på anläggningen mindre än 50						
Uppfödning-flock eller värpande flock	1 gång per år	golv/inhägnad	sockprov	1 par/avdelning	1	vart tredje år
		flervåningssystem för frigående höns*	strykningsträckprov	2 st.	1	
		bur	träckprov eller	1 x 150 g	1	
			strykningsträckprov	2 st.	1	
	myndighetens provtagning	golv/inhägnad	sockprov	1 par/avdelning	1	
			och dammprov eller strykningsdammprov	1 st.	1	
		flervåningssystem för frigående höns*	strykningsträckprov	2 st.	1	
			och dammprov eller strykningsdammprov	1 st.	1	
		bur	träckprov eller	1 x 150 g	1	
			strykningsträckprov	2 st.	1	
			och dammprov eller	1 st.	1	
			strykningsdammprov	1 st.	1	
Antalet fåglar på anläggningen minst 50						
Uppfödning-flock eller värpande flock	2 gånger per år	golv/inhägnad	sockprov	1 par/avdelning	1	vartannat år
		flervåningssystem för frigående höns*	strykningsträckprov	2 st.	1	
		bur	träckprov eller	1 x 150 g	1	
			strykningsträckprov	2 st.	1	
	myndighetens provtagning	golv/inhägnad	sockprov	1 par/avdelning	1	
			och dammprov eller strykningsdammprov	1 st.	1	
		flervåningssystem för frigående höns*	strykningsträckprov	2 st.	1	
			och dammprov eller strykningsdammprov	1 st.	1	
		bur	träckprov eller	1 x 150 g	1	
			strykningsträckprov	2 st.	1	
			och dammprov eller	1 st.	1	
			strykningsdammprov	1 st.	1	

* alternativ provtagningsmetod i uppfödningstall eller hönsrier med flervåningssystem för frigående höns

Avdelningen för djurens hälsa och välfärd/Enheten för djurhälsa och medicinsk behandling av djur

Anvisning om salmonellaprovtagning av fjäderfä

Objekt	Tidpunkt	Uppfödningssform	Provslag	Antal prov	Samlingsprov som skickas in (st)	Kommunalveterinärens inspektion
SMÅSKALIG VERKSAMHET**						
Uppfödningstall för broilrar och kalkoner						
Mängden fjäderfäkött som produceras är mindre än 10 000 kg/år						
Uppfödningstall	1 gång per år	golv/inhägnad	sockprov	1 par/avdelning	1	vart tredje år, om antalet fåglar är mindre än 50 / vartannat år, om antalet fåglar är minst 50
	myndighetens provtagning	golv/inhägnad	sockprov	1 par/avdelning	1	
			och dammprov eller strykningdammprov	1 st.	1	
Mängden fjäderfäkött som produceras är 10 000–20 000 kg/år						
Uppfödningstall	2 gånger per år	golv/inhägnad	sockprov	1 par/avdelning	1	vartannat år
	myndighetens provtagning	golv/inhägnad	sockprov	1 par/avdelning	1	
			och dammprov eller strykningdammprov	1 st.	1	
Mängden fjäderfäkött som produceras är 20 000–30 000 kg/år						
Uppfödningstall	3 gånger per år	golv/inhägnad	sockprov	1 par/avdelning	1	vartannat år
	myndighetens provtagning	golv/inhägnad	sockprov	1 par/avdelning	1	
			och dammprov eller strykningdammprov	1 st.	1	
Mängden fjäderfäkött som produceras är 30 000–40 000 kg/år						
Uppfödningstall	4 gånger per år	golv/inhägnad	sockprov	1 par/avdelning	1	vartannat år
	myndighetens provtagning	golv/inhägnad	sockprov	1 par/avdelning	1	
			och dammprov eller strykningdammprov	1 st.	1	

** Med småskalig verksamhet avses följande anläggningar:

- 1) hönsier med mindre än 1 000 höns, vars ägg överläts till konsumenter endast direkt från anläggningen eller vid sådan torghandel eller försäljning från dörr till dörr som utövas av den aktör som ansvarar för anläggningen,
- 2) uppfödningstallar för broilrar och kalkoner, vars fjäderfäkött överläts till konsumenter endast direkt från anläggningen eller som levererar kött endast till lokala detaljaffärer (högst 40 000 kg/år), och
- 3) uppfödningstallar och värpstallar för avelsfjäderfä med mindre än 250 fåglar samt hönsuppfödningstallar med mindre än 1 000 höns, vars fåglar och deras avkomma endast överläts till anläggningar som nämns i 1 och 2 punkten.

Avdelningen för djurens hälsa och välfärd/Enheten för djurhälsa och medicinsk behandling av djur

Anvisning om salmonellaprovtagning av fjäderfä

2 Provtagningsmetoder

2.1 Sockprov

Detta behöver du

- Absorberande tubsockor eller tubgasväv som dras ovanpå stövlarna eller stövelskydden. Andra sockor eller strumpor som dras ovanpå stövlarna eller stövelskydden kan också användas, om de är rena och tillräckligt absorberande. (Se bild 1.)
 - Fuktningslösning och rent dricksvatten
- Sockorna eller tubsockorna fuktas före provtagningen. För fuktning kan användas rent dricksvatten som kan konsumeras av människor, sterilt vatten eller en speciell fuktlösning (0,8 % NaCl, 0,1 % pepton i sterilt avjoniserat vatten)¹.
 - Socken eller tubsocken dras ovanpå stövelns fotdel så, att den täcker stövelsulan. Tubsockens längd är då cirka 30 cm.
 - Tubsocken kan också vikas till ett knippe mitt för främre trampdynan och vänds då tre gånger 90° under provtagningens gång. Tubsockens längd ska vara cirka 20 cm och vid vändning är det bra att använda t.ex. en engångshandske som handskydd.
 - Om det finns ett stöveldesinficeringskar i djurstallet, ska stövlarna efter desinficeringen sköljas med rent vatten innan provtagningssockorna dras på.
 - Provtagningen borde ske innan torrströet byts.
 - Om två par sockor används vid provtagningen, ska ytan för det utrymme där den flock som ska undersökas hålls delas in i två sektorer. Inom vardera sektorn går man omkring med ett par sockor i alla delar av sektorn. Om endast ett par sockor används vid provtagningen, går man omkring med sockparet i hela det utrymme där den flock som ska undersökas hålls.
 - Om de prov som tas av en flock består av ett par sockprov och minst två strykningsträckprov, ska sockprovet tas under en runda på ströytorna i utrymmena där flocken hålls.
 - Då provtagningen har slutförts, klär man varsamt av sig sockorna så, att materialet som fästs vid dem inte lossnar och lägger sockorna till exempel i en ren plastpåse.

Då värphönsflockar undersöks kan två par sockor sammanslås till ett samlingsprov. Då uppfödningflockar och broiler- och kalkonflockar undersöks ska sockparen undersökas separat.

¹ Fuktlösning (0.8 % NaCl, 0.1 % peptonvatten) kan begäras av det lokala laboratoriet: 8 g NaCl och 1 g pepton, som fylls på med vatten till 1 liter och autoklaveras 121 C, 15 min

Avdelningen för djurens hälsa och välfärd/Enheten för djurhälsa och medicinsk behandling av djur

Anvisning om salmonellaprovtagning av fjäderfä

Bild 1. Provtagningssockor

2.2 Träckprov (flockar som hålls i bur)

Detta behöver du

- en ren plastpåse eller burk
- en våg
- en ren provtagningssked, spatel eller annat liknande.

Träckprov tas av flockar som hålls i bur. Till träckprovet samlas in naturligt omblandad träck från anläggningens gödselmattor, skrapor eller gödselbrunn i överensstämmelse med typen av anläggning. Om det på anläggningen finns burar i flera våningar ska provet innehålla träck från alla våningar. Om det finns gödselmattor och skrapor på anläggningen ska de hållas i gång provtagningsdagen innan prov tas. Under provtagningen kan de stoppas och träckprov tas i änden av mattan eller skrapan så att träck från så många burar som möjligt fås med i träckprovet. På en anläggning med deflektorplåtar under burarna och skrapor ska träck som fastnat på skraporna efter det att skraporna har körts samlas in. Om det inte finns något system med mattor eller skrapor ska träckprovet samlas in från gödselbrunnen.

Av föräldraflockar och värphönsflockar som hålls i bur ska tas två träckprov om minst 150 g styck. Under de första provtagningarna och senare då och då är det bra att väga träckprovet så att mängden prov är tillräcklig. Proven placeras i separata plastpåsar. Proven av föräldraflockar undersöks för sig i laboratoriet. Proven av värphönsflockar slås samman vid laboratoriet genom omsorgsfull blandning.

2.3 Strykningsträckprov (hönserier med flervåningssystem för frigående höns och flockar som hålls i bur)

Vid provtagning används en eller flera tygsvabbar per prov. Varje tygsvabb ska motsvara minst 900 cm². Svabbarna fuktas före provtagningen. För fuktning används rent dricksvatten som kan konsumeras av människor, sterilt vatten eller en speciell lösning (0,8 % NaCl och 0,1 % pepton i sterilt avjoniserat vatten).

Avdelningen för djurens hälsa och välfärd/Enheten för djurhälsa och medicinsk behandling av djur

Anvisning om salmonellaprovtagning av fjäderfä

Proven samlas in på så sätt att man med tygsvabbarna stryker en så stor yta som möjligt vid alla tillgängliga gödselmattors ändar där tömning sker. Gödselmattorna och skraporna ska ha körts under provtagningsdagen innan provtagningen sker. Proven ska samlas in så, att varje tygsvabb är helt och hållet täckt med träck.

Strykningsträckproven utgör en alternativ provtagningsmetod i hönsrier med flervåningssystem för frigående höns, om träcket avlägsnas med gödselmattor. Av flockar som hålls i burar kan strykningsträckprov tas i stället för träckprov, om det inte samlas tillräckligt med träck på skraporna eller gödselmattornas bandrensare.

I hönsrier med flervåningssystem för frigående höns tas minst två strykningsträckprov och ett par sockor. Vid provtagning av en föräldraflock undersöks sockprovet separat och strykningsträckproven kan sammanslås till ett samlingsprov. Vid provtagning av en värphönsflock kan sockparet och strykningsträckproven sammanslås till ett samlingsprov.

Av flockar som hålls i bur tas minst fyra strykningsträckprov. Strykningsträckproven som tagits av en föräldraflock kan sammanslås till två samlingsprov och strykningsträckproven som tagits av en värphönsflock kan sammanslås till ett samlingsprov.

2.4 Prov från transportlådor för dagsgamla kycklingar

I uppfödningstill för avelsfjäderfä tas prov från tio och i uppfödningstill för värphöns från fem transportlådor per flock som anländer samtidigt från kläckeriet. I uppfödningstill för avelsfjäderfä slås proven samman till två samlingsprov som undersöks separat och i uppfödningstill för värphöns till ett samlingsprov.

Som prov tas i första hand pappersunderlag som viks ihop. Papper från fem lådor sätts i samma plastpåse. Om det används annat underlagsmaterial än papper i transportlådorna ska man ta av detta material från motsvarande antal lådor och slå samman proven på samma sätt. Om inget underlagsmaterial används i lådorna tas strykningsprov från lådornas botten, sammanlagt från minst 1 m². Strykningsproven tas med sterila fuktade provtagningssvampar, tygsvabbar, skumplasttärningar eller kompresser. Skydda händerna med rena handskar, helst engångshandskar, under provtagningen. Stryk insidan av lådbotten på så smutsiga ställen som möjligt, såsom hörnen, så att provtagningsredskapet blir synligt smutsigt.

2.5 Strykningsdammprov

Vid provtagning används en eller flera fuktade dukar eller svampar med en ytareal på totalt minst 900 cm² (dukarnas bägge sidor kan inte separat räknas in i arean). Provet ska samlas från flera ställen på insidan av det utrymme där flocken hålls från horisontella och vertikala ytor med synlig dammförekomst. Så mycket damm ska samlas att tygsvabbar eller svamparna helt täcks av damm. Alla dukar eller svampar från samma flock läggs i samma plastpåse. Strykningsdammprov som tagits från olika flockar får inte slås samman för undersökningen.

Avdelningen för djurens hälsa och välfärd/Enheten för djurhälsa och medicinsk behandling av djur

Anvisning om salmonellaprovtagning av fjäderfä

2.6 Dammprov (den kommunala veterinären)

Detta behöver du

- en ren plastpåse eller burk
- en våg
- en ren provtagningsked, spatel eller annat dylikt.

Samla in minst 250 ml och 100 gram damm från olika ställen i det område där flocken rör sig. Provet måste således vägas. Ta dammprovet på sådana platser inomhus där det finns damm, såsom ovanpå ventilationsrören eller i änden av uppsamlingsbandet för ägg. Om det inte finns tillräckligt med damm, lönar det sig att ta strykningsdammprov. Dammprov som tagits från olika flockar får inte slås samman för undersökningen.

Dammprovet tas i samband med den kommunala veterinärens kontrollbesök av flockar i produktionsledet (inte i uppfödningstall) och på anläggningar med småskalig verksamhet. Dammprovet kan ersättas med ett strykningsdammprov.

2.7 Prov från produktionsmiljön i ett kläckeri

Syftet med proven av produktionsmiljön är att följa med förekomsten av salmonella under produktionen i kläckeriet. Av ett kläckeri tas dammprov och strykningsprov. Proven tas enligt en skriftlig plan. Aktören som svarar för kläckeriet utarbetar en provtagningsplan och levererar den till den kommunala veterinären för kännedom.

När provtagningsplanen görs upp ska man i synnerhet beakta de olika skedena i hanteringen av kläckägg samt de väsentliga punkterna med tanke på salmonellabakteriernas spridning. Proven ska representera olika delar av kläckeriet (t.ex. utrymmen där ägg tas emot och förvaras, ruvningsmaskiner, utrymmen för hantering och förvaring av dagsgamla kycklingar, passager, ventilationsrör, avlopp, kläckningsmaskinernas konstruktioner).

Strykningsproven tas med sterila fuktade provtagningssvampar, tygsvabbar, skumplasttärningar eller gasvävskompresser från ytorna av kläckeriets konstruktioner. Vid dammprovtagningen samlas in dundamm separat från kläckningsrummet och från sorteringsrummet för dagsgamla kycklingar. Ett dammprov ska väga 10–15 g.

De ställen där proven har tagits ska framgå av provremissen.

2.8 Provtagning på anläggningar med småskalig verksamhet

Av fåglar som hålls på golv eller i inhägnad tar sockprov av varje flock med iakttagande av kraven i punkt 2.1 i tillämpliga delar. Om samtliga fåglar i flocken vistas i samma utrymme används ett par sockor. Om fåglarna vistas i olika avdelningar eller inhägnader som saknar direkt förbindelse mellan varandra, byter man alltid sockpar i samband med byte av avdelning eller inhägnad. Alla sockprov som tagits av samma flock kan slås samman för undersökningen.

Avdelningen för djurens hälsa och välfärd/Enheten för djurhälsa och medicinsk behandling av djur

Anvisning om salmonellaprovtagning av fjäderfä

Om fåglar hålls i kojor eller motsvarande utrymmen där man inte ryms att gå, tas det handsockprov. Då placeras sockorna på händerna ovanpå rena engångshandskar och med händerna gnuggar man de områden i kjojan eller motsvarande som är täckta med träck. Alla handsockprov som tagits av samma flock kan slås samman för undersökningen.

I sådana uppfödningstallar och värpstallar med flervåningssystem för frigående föräldraflockar samt hönsier med flervåningssystem för frigående värphöns där träcket avlägsnas med gödselmattor kan man i stället för sockprov eller sockprov som tas med händerna ta minst två strykningsträckprov i enlighet med punkt 2.3. Strykningsträckprov från en och samma flock kan sammanslås till ett samlingsprov.

Av fåglar som hålls i burar tas av varje flock ett samlingssträckprov som väger 150 g iakttagande i tillämpliga delar kraven i punkt 2.2. Om det finns burar för avelsfjäderfä och värphöns i flera våningar och träcket avlägsnas med gödselmattor, men det inte samlas tillräckligt med träck på skraporna eller gödselmattornas bandrensare, tas minst två strykningsträckprov i enlighet med punkt 2.2. Strykningsträckprov från en och samma flock kan sammanslås till ett samlingsprov.

2.9 Ytrenhetsprov (den kommunala veterinären)

Den kommunala veterinären tar ytrenhetsprov efter att utrymmena tömts på fåglar och rengjorts och desinficerats, om salmonella konstaterats på anläggningen. Syftet med provtagningen är att säkerställa att rengörings- och desinficeringsåtgärderna gett önskat resultat innan nästa fågelparti anländer. Proven tas som strykningssprov med en steril fuktad provtagningssvamp, en tygsvabb, skumplasttärningar eller gasvävskompresser av anläggningens konstruktioner då de har rengjorts och desinficerat efter salmonella konstaterats. Proven tas först då utrymmena är synligt rena och torra.

Renhetsproven ska tas av ytorna på konstruktionerna i anläggningen, i synnerhet av kritiska ställen där salmonella lätt kan få fäste. Proven ska i tillräckligt stor mängd representera olika delar av anläggningen (till exempel konstruktionernas fogar, olika slags hörn, ventilationskanalernas öppningar och avlopp).

3 Sändandet av proven för undersökning

Proven ska levereras in för undersökning i ett laboratorium som Livsmedelsverket utsett med stöd av lagen om djursjukdomar för undersökning av prov som följer salmonellakontrollprogrammet. Prov som tas av myndigheten får endast undersökas i utsedda officiella laboratorier. Prov som tas av aktören får också undersökas i utsedda laboratorier för egenkontroll. Mer detaljerade anvisningar om hur proven ska förpackas och sändas in är det bäst att be om direkt från laboratoriet. Laboratorierna som Livsmedelsverket utsett och dessas kontaktuppgifter har räknats upp på Livsmedelsverkets webbplats: www.ruokavirasto.fi/sv/ > Laboratorietjänster > Laboratorier godkända av Livsmedelsverket > [Laboratorier för djursjukdomar](#).

Avdelningen för djurens hälsa och välfärd/Enheten för djurhälsa och medicinsk behandling av djur

Anvisning om salmonellaprovtagning av fjäderfä

Proven bör tas i början av veckan (måndag – tisdag) och sändas in till laboratoriet i första hand provtagningsdagen och helst som expressförsändelse. Proven ska fram till undersökningstidpunkten förvaras väl slutna, skyddade mot solljus och i sval temperatur och utan dröjsmål levereras till laboratoriet. Om det inte är möjligt att sända in proven redan samma dag, ska proven förvaras avkylda innan de sänds iväg. Kommunalveterinären ansvarar för att skicka prov som tagits av myndigheten till laboratoriet.

Undersökningen av proven ska inledas senast 96 timmar från provtagningen. Proven kan transporteras i samma temperatur som omgivningen bara man ser till att de inte utsätts för höga temperaturer (över 25 °C) och solljus. Man får inte frysa proven innan de sänds iväg och proven får inte frysa under resan. Det går också att själv föra provet till laboratoriet.

3.1 Remiss

Proven som levereras till laboratoriet ska åtföljas av en omsorgsfullt ifylld remiss med följande uppgifter:

- provtagnings tid och provtagare
- aktören och dennes kontaktuppgifter
- anläggningens signum
- uppgifter om huruvida det är fråga om sådan regelbunden provtagning av en aktör som ingår i salmonellaövervakningen, myndighetsprovtagning inom salmonellaövervakningen eller annan provtagning av en myndighet (t.ex. misstanke)
- flockens ålder och flocksignum
- uppgift om huruvida det gäller småskalig verksamhet enligt zoonosförordningen
- tillsammans med prov från föräldraflocken ska dessutom skickas:
 - uppgifter om huruvida det gäller en föräldraflock av värphöns, broilrar eller kalkoner
 - uppgifter om huruvida det gäller en föräldraflock i mor- eller farföräldraled eller föräldraled
 - uppgifter om huruvida det gäller en föräldraflock dagsgamla kycklingar, en flock i ett annat uppfödningsskede eller i värpskedet
- tillsammans med prov från en flock i produktionsled ska dessutom skickas
 - uppgifter om huruvida det gäller en flock värphöns, broilrar eller kalkoner
 - för en flock värphöns dessutom uppgifter om huruvida det gäller en flock dagsgamla kycklingar, en flock i ett annat uppfödningsskede eller i värpskedet
- med prov som tagits i kläckerier ska dessutom skickas
 - uppgift om huruvida det är fråga om ett kläckeri för värphöns, broilrar eller kalkoner, och
 - uppgift om provtagningsställena antecknad i följebrevet till proven

Avdelningen för djurens hälsa och välfärd/Enheten för djurhälsa och medicinsk behandling av djur

Anvisning om salmonellaprovtagning av fjäderfä

När uppgifterna skickas till laboratoriet rekommenderas att man använder Livsmedelsverkets remissblankett som finns att få på Livsmedelsverkets webbplats: www.ruokavirasto.fi/sv/ > Om oss > Tjänster > Guider och blanketter > Företag > [Salmonellakontroll](#).

4 Lagstiftning

Jord- och skogsbruksministeriets förordning (316/2021) om zoonoser (zoonosförordning)

Denna anvisning ersätter anvisningen 15381/1sv.

Myndighetens verksamhet ska bygga på behörighet enligt lag och lagen ska följas noggrant inom myndighetsarbetet. Myndigheternas anvisningar är till sin juridiska karaktär inte bindande för andra myndigheter eller aktörer. Frågor som rör tillämpandet av lagstiftningen avgörs i sista hand av domstol. Denna anvisning innehåller både direkta citat ur lagstiftningen och tolkningar av hur lagstiftningen tillämpas. Tolkningarna i anvisningen är Livsmedelsverkets syn på hur lagstiftningen borde tillämpas.